

Årsplan for 4. klasse

Skoleåret 2022-2023

Klasselærere: Trine P. Røstad og Vilde Walaker

Innledning

Vi har ambisiøse mål for hver enkelt elev. Vi er opptatt av at elevene i 4. klasse får rikelige og varierte muligheter for å utvikle seg både faglig, emosjonelt og sosialt. Dette gjør vi ved å hele tiden være oppmerksom på hvilket innhold og hvilke metoder som passer best for akkurat denne alderen.

Elevene blir alle 9 år i løpet av første del av dette skoleåret. En alder vi på Steinerskolen ser på som en overgangsfase. Overgangen handler om at barnet går fra å oppleve seg som en del av en helhet til å bli mer selvstendig (alene), noen elever kan oppleve akkurat denne perioden som litt krevende.

Akkurat dette året får derfor elevene å høre historier som i større grad handler om det å stå på egne ben. De får for eksempel høre om gamle yrker som har eksistert i alle tider, og som handler om å skape et livsgrunnlag, og noen ganger med livet som innsats. I forlengelsen av perioden om bergverksdrift reiser hele klassen på overnattingstur til Røros, og besøker både Olavsgruva, smeltehytta og slagghaugene. Når de lærer om bondeyrket, henger selvfølgelig dette sammen med at de også har hovedansvar for skolehagen vår på Skansen. De starter da med forkultivering allerede før påske, og så blir det jordarbeid og dyrking utover våren. Vi samarbeider med gården Skjølberg søndre om både dyrking og høsting.

Vi ønsker å fortsette med å vedlikeholde og videreutvikle elevenes kunnskaper og erfaringer knyttet til det å være mye ute i naturen. De får derfor også dette skoleåret turdag hver fredag. Turdagene vil ha et økt fokus på faglig innhold, så periodetemaer, naturfag og kroppsøving vil være integrert som en naturlig del av turdagen.

Det kan også nevnes at elevene deltar i kor hver uke. Dette praktiseres i alle klasser og på alle trinn. Vi er også opptatt av at elevene i år får erfaring med å stå på en scene sammen med sine medelever. De skal derfor spille det tradisjonelle skuespillet *Der Pfannkuchen* for dere foreldre i løpet av vinteren.

Vi kan til slutt nevne at småtrinnet (1.-4. klasse) har tverrfaglig matematikk som årets satsningsområde, og med det så ønsker vi å videreutvikle oss til å bli enda bedre på akkurat dette området. Vi er godt i gang med å lage planer for hvordan vi kan styrke begynneropplæringen, og er allerede i gang med å ta i bruk nyutviklede kartleggingsprøver tilpasset ny læreplan. Formålet med prøvene er selvsagt for å kunne sikre at elevene får den opplæring de skal ha, og for at vi bedre skal kunne tilpasse undervisningen til den enkelte elev.

Innhold

Norsk (naturfag/religion og livssyn)	4
Matematikk	6
Engelsk.....	8
Tysk.....	9
Kunst og håndverk.....	10
Bevegelseskunst	11
Kroppsøving.....	12

Norsk (naturfag/religion og livssyn)

Faglærer

Trine P. Røstad og Vilde Walaker

Uketimer/periodeuker

1 time i uka + 19 uker hovedfag

Faglig innhold

Fortellestoff

- Fortellinger fra Det gamle testamentet
- Sagn fra jødisk, kristen og islamsk tradisjon
- Fortellinger om håndverk, jordbruk og fiske
- Fortellinger om kultur og arbeid i samisk tradisjon
- Gjenfortelling, samtale, bearbeidelse og dramatisering
- Heimstadlære

Muntlig språk

- Muntlig bearbeidelse av undervisningsstoff og lesestoff
- Utvikle oppgaver knyttet til innhold i opplæringen; valg og tilpassing
- Dele erfaringer, ytre meninger
- Samtale knyttet til hendelser i natur og kultur
- Fortelle og samtale om bøker
- Bibelvers og sang på hebraisk
- Arbeidsvers og arbeidssanger fra folketradisjon
- Samisk språk og sang
- Dikt og sang med naturmotiver
- Dramaøvelser

Skriftlig språk

- Formtegning
- Sammenhengende håndskrift
- Felles arbeid med tekster; dele tekster
- Skape egne tekster
- Arbeid med helheten av tekst og bilde
- Skrive med mottaker
- Øve rettskrivning
- Felles lesestoff, lese høyt og stille
- Egne valg av skjønnlitteratur og fagbøker

Språkkunnskap

- Fortellesetninger, spørresetninger, utropsetninger
- Substantiv, adjektiv, verb

Arbeidsmåter

Faget tar et utgangspunkt i livfulle, billedrike fortellinger. Fortellerstoffet følges opp gjennom samtale, gjenfortelling, skriving, tegning og dramatisering.

Kompetansemål

Kompetansemålene for småtrinnet er i norsk gitt etter 4. klasse. Gjennom hele 2. klasse og 3. klasse har vi arbeidet mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 4. klasse. Målene for opplæringen etter 4. klasse er at eleven skal kunne:

- lytte til, gjenfortelle og samtale om fortellinger
- bearbeide fortelling gjennom tekst, bilde og dramatisering
- samhandle med andre i øvelser med språk, bevegelse og drama og framføre dikt på bokmål og nynorsk etter minnet
- delta i samtale om lærestoff og andre temaer; lytte til andre og ta ordet etter tur i samtaler
- skrive med funksjonell håndskrift og bruke kunnskap om sentrale rettskrivnings- og tegnsetningsregler i eget skrivearbeid
- fortelle om egne opplevelser, muntlig og skriftlig
- utvikle tekster i ulike sjangrer, alene og i samarbeid med andre, og skape tekstsider der bilde og tekst utgjør en helhet
- lese tekster med vekt på høytlesing som formidling
- velge bøker ut fra egne interesser og leseferdigheter
- lese ukjent tekst i samsvar med egen leseutvikling og samtale om lesetekster
- utforske og samtale om forskjeller og likheter mellom talespråk og skriftspråk
- beskrive og finne eksempler på sentrale ordklasser

Religion og livssyn

- Lytte til og samtale om fortellinger
- Gjenfortelle, lese og samtale om sentrale fortellinger fra Det gamle testamentet
- Bruke enkle fagbegreper om ulike fortellinger og kilder
- Gi fortellinger billedlig og tekstlig uttrykk
- Samtale om ulike tradisjoner og innhold knyttet til høytider og andre feiringer
- Sette seg inn i og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer
- Beskrive og samtale om ulike måter å leve sammen på i familie og samfunn
- Samarbeide med andre i filosofisk samtale

Naturfag

- Mål for opplæringen er at eleven skal kunne bearbeide fortellinger om naturen gjennom gjenfortelling, samtale, tekst og bilde
- Ta del i utforskende turer i skolenære naturområder, beskrive opplevelser og hva de har sett
- Beskrive årstidsvariasjoner i naturen i forhold til dyre- og planteliv
- Følge med på, og identifisere månefasene og forholdet mellom solhøyde og dagslengde gjennom året
- Ta ansvar for oppgaver i skolehagen i samarbeid med medelever
- Ta del i lekende utforskning av fenomener som tyngde, tetthet, fart, balanse og varme
- Bruke og beskrive funksjonen til enkle redskaper og verktøy

Historie

- delta i muntlig, skriftlig og praktisk-kunstnerisk bearbeidelse av lærestoffet
- undre seg og dele tanker om verdier og levesett i tidligere tider
- begynne å forstå seg selv i tid og rom gjennom å utvikle kronologiske framstillinger

- samtale om viktige geografiske og historiske forutsetninger for bosetting og næringsliv i nærområdet
- vise kjennskap til tradisjonelle samiske levevis
- bidra med minner fra eget liv eller fra eldre blant familie og venner

Vurdering

Vurdering blir gjennomført som undervisningsvurdering i 4. klasse og er en integrert del av undervisningen. Gjennom muntlige tilbakemeldinger og i dialog med den enkelte eleven, men også med klassen som helhet, skal hver enkelt elev få støtte i og oppmuntring til å lære.

Vi benytter Carlsten som kartleggingsverktøy for lesing og skriving.

Matematikk

Faglærer

Vilde Walaker

Uketimer/periodeuker

2 timer i uka + 18 uker hovedfag

Faglig innhold

Tall og tallforståelse:

- Regning med de fire regneartene
- Varierte teknikker og strategier innenfor regning
- Hoderegning og overslag
- Oppstilling med addisjon, subtraksjon, multiplikasjon, samt enkel divisjon
- Automatisering av tabeller i den lille multiplikasjonstabellen
- Plassverdi i posisjonssystemet opp til tusener
- Regning med penger
- Enkel regning knyttet til tid, dager og timer
- Måling: Lengdemål, vekt og hulmål: fra egne mål til standardiserte mål
- Enkel statistikk i forbindelse med måling

Algebra

- Sammenhenger mellom addisjon og subtraksjon
- Sammenhenger mellom addisjon, multiplikasjon og divisjon

Formtegning og geometri

- Horisontale og vertikale speilvendinger
- Grunnleggende geometriske former

Arbeidsmåter

- Utforske ulike teknikker regnestrategier
- Regning knyttet til kjøp, salg, tid og penger
- Løse enkle divisjonsstykker med og uten konkrete
- Stille opp og løse regnestykker med addisjon, subtraksjon og multiplikasjon
- Øve tallrekka til 1000
- Praktiske øvelser med mål og vekt, med vekt på overslagsberegning og øyemål
- Enkel statistikk knyttet til måling og veiing
- Øve multiplikasjonstabeller muntlig og skriftlig
- Problemløsningsoppgaver

Kompetansemål

Kompetansemålene for småtrinnet er i matematikk gitt etter 4. klasse. Gjennom hele 2. klasse og 3. klasse har vi arbeidet mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 4. klasse.

Målene for opplæringen etter 4. klasse er at eleven skal kunne:

- delta i lek og eksperimentering med telling og tabeller
- lage og bruke tallinje for å løse oppgaver
- bruke automatiserte ferdigheter i multiplikasjonstabeller
- utvikle og løse oppgaver i form av hoderegning, muntlige regnehistorier og enkel overslagsregning
- prøve ut og snakke om ulike regnestrategier (algoritmer); øve matematisk språk
- anvende posisjonssystemet og følge reglene (algoritmene) for enkle, oppsatte stykker i de fire regneartene
- delta i aktiviteter og oppgaveløsning med kroppsmål og tidligere tiders mål
- samarbeide om å bruke måleenheter for lengde, vekt og volum (liter) og sammenligne størrelser gjennom praktiske øvelser
- utprøve matematiske oppsett og løsninger på praktiske problemer og ta i bruk enkel praktisk regning knyttet til kjøp, salg, tid og penger
- utforske, tegne og beskrive tallmønstre og sammenhenger mellom tabeller
- utforske og beskrive sammenhenger mellom de fire grunnleggende regningsartene
- utvikle og sammenligne symmetri- og speilformer, linjeborder og ikke-figurative former
- kjenne igjen, tegne og navngi enkle geometriske grunnformer
- utvikle enkel statistikk knyttet til måling og praksisnære situasjoner

Vurdering

Vurdering blir gjennomført som undervisningsvurdering i 4. klasse og er en integrert del av undervisningen. Gjennom muntlige tilbakemeldinger og dialoger med den enkelte eleven, men også med klassen som helhet, skal hver enkelt elev få støtte i og oppmuntring til å lære.

Vi har muntlige utviklingssamtaler med foreldre to ganger i året, samt individuelle elevsamtaler.

Vi benytter egne kartleggingsverktøy i regning.

Engelsk

Faglærer

Vilde Walaker

Uketimer/periodeuker

2 timer i uka + 3 uker hovedfag

Faglig innhold

Språk og kommunikasjon

- Klokketider, døgnets tider
- Mat og drikke, borddekking, matlaging
- By, veier, retninger, transport og reise
- Hus, innredning og møbler
- Bosted, fritid, sport og interesser
- Sentrale preposisjoner, personlig pronomen og eiendomsord
- Foreløpig subjekt (there is/are/it is)
- Sentrale spørreord og setningsstrukturer ved spørsmål og svar

Språk og kultur

- Kjenne til noen engelskspråklige land
- Tradisjonsstoff om pløying, såing, vekst og innhøsting, håndverk og yrker
- Fortellinger om årets temaer
- Engelsk barnelitteratur
- Dagligliv og arbeidsliv

Arbeidsmåter

- Vers, sanger, dikt, rim, regler, leker og samtaler
- Lytte til og samtale om fortelling
- Resitasjon, formidling og uttaleøvelse: Veksling mellom kor, gruppe og enkeltstemmer
- Elevledete leker
- Høytlesing av korte tekster i kor, gruppe og enkeltvis
- Skrive engelske ord, uttrykk og korte tekster knyttet til kjente tema
- Tegne
- Øve små rollespill

Kompetansemål

Kompetansemålene for småtrinnet er i engelsk gitt etter 4. klasse. Gjennom hele 2. klasse og 3. klasse har vi arbeidet mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 4. klasse. Målene for opplæringen etter 4. klasse er at eleven skal kunne:

- delta i felles arbeid med resitasjon, språkleker og dramatisering
- eksperimentere med å bruke miming og kroppsspråk som språkstøttende uttrykk
- lytte til og etterligne engelsk intonasjon og uttale
- ta i bruk kjente ord og uttrykk i samtaler knyttet til nære omgivelser og egne opplevelser
- stille spørsmål og svare på spørsmål om kjente temaer
- gi og utføre instruksjoner på engelsk
- lytte til og vise forståelse for betydningen av ord og uttrykk i kjente sammenhenger

- bruke bilder og konkreter som støtte for å forstå og lære ord
- beskrive bilder og konkreter som støtte for å forstå og lære ord
- beskrive motiver og gjenstander på bilder
- delta i engelske regelleker og i arbeid med dikt og sangleker
- lytte til fortelling og uttrykke seg på engelsk i samtale om fortellinger
- bruke faste høflighetsuttrykk og dagligdagse uttrykksformer

Vurdering

Elevene vil bli vurdert underveis når det jobbes med de ulike temaene. Anerkjennende kommunikasjon og tydelige forventninger vil benyttes.

Tysk

Faglærer

Julia Schregel

Uketimer/periodeuker

1 time i uka

Faglig innhold

Språk og kommunikasjon

- Resitasjon, uttaleøvelser
- døgnets tider, årstider
- Dyr, farger
- Alfabetet
- Noen verber om grunnleggende bevegelsesmåter
- Mat og drikke
- Grammatiske strukturer knyttet til kjent muntlig tekst, eksempelvis grunnleggende om substantiv og adjektiv, preposisjoner, personlig pronomen, eiendomsord
- Spørreord og setningsstrukturer ved spørsmål og svar

Språk og kultur

- Sang, leker og dikt
- Elevledete leker
- Dramatisering av et skuespill

Arbeidsmåter

Læreren bruker et lett forståelig og enkelt tysk som undervisningsspråk i størst mulig grad. Nye ord og setningsstrukturer blir først innført og øvd på muntlig. For dette brukes det sanger og enkle dialogøvelser. Etter grundig muntlig bearbeidelse av stoffet tegner elevene ulike bilder fra temaområdene og setter ord på det vi tegnet. Elevene skriver også de enkle setninger vi har øvd på muntlig sånn at elevene blir kjent med skrivemåten og enkle setningsstrukturer.

Kompetansemål

Kompetansemålene for småtrinnet er i tysk gitt etter 4. klasse. Gjennom hele 2. klasse og 3. klasse har vi arbeidet mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 4. klasse. Målene for opplæringen etter 4. klasse er at eleven skal kunne:

- delta i felles arbeid med resitasjon, språkleker og dramatisering
- eksperimentere med å bruke miming og kroppsspråk som språkstøttende uttrykk
- lytte til og etterligne språkets intonasjon og uttale
- ta i bruk kjente ord og uttrykk i samtaler knyttet til nære omgivelser og egne opplevelser
- stille spørsmål og svare på spørsmål om kjente temaer
- utføre og gi instruksjoner på målspråket
- bruke bilder og konkrete som støtte for å forstå og lære ord
- beskrive kjente motiver og gjenstander på bilder
- lytte til kjent fortelling og prøve å uttrykke seg på målspråket i samtale om fortellinger
- bruke faste høflighetsuttrykk og dagligdagse uttrykksformer

Vurdering

Vurderingen finner sted i form av underveisvurdering, det vil si elevene får muntlige tilbakemeldinger i timene som motiverer og fremmer læringsglede. Underveisvurdering er en integrert del av undervisningen. Tilbakemeldinger gis både til den enkelte elev og til klassen som helhet.

Kunst og håndverk

Faglærer

Trine P. Røstad og Vilde Walaker

Uketimer/periodeuker

2 timer i uka

Faglig innhold

- Håndarbeidsfaget knytter seg til fortellerstoff og ur-yrkene
- Elevene skal lære å karde, spinne, veve og tove
- Elevene skal lage bruksgjenstander
- Hekling og strikking holdes ved like
- Elevene vil også ha en periode hvor de jobber med andre materialer
- Knytte fiskegarn
- Male akvarellmalerier

Arbeidsmåter

- Lærer viser grunnteknikker
- Vi tar i bruk naturen
- Fra fiber til tråd
- Fra tråd til stoff
- Utvikle ferdigheter med redskaper
- Strikke, hekle, veve og sy
- Elevene jobber enkeltvis og i grupper

Kompetansemål

Kompetansemålene for småtrinnet er i kunst og håndverk gitt etter 4. klasse. Gjennom hele 2. klasse og 3. klasse har vi arbeidet mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 4. klasse. Målene for opplæringen etter 4. klasse er at eleven skal kunne:

- tegne enkle grunnformer som sirkel, trekant, firkant og stjerne
- skape enkle former som border, spiraler og speilinger
- bruke faste mønstre for skriving av bokstavene og for sammenhengende håndskrift
- skape egne tegneriske uttrykk for fortellinger og erfaringer
- bruke grunnfargene i enkle akvarellmalerier og blande dem i ulike valører
- forme tredimensjonalt i ulike materialer som for eksempel bivoks, leire, tekstiler, papir
- ta del i arbeid med grunnelementer i enkle byggeprosesser
- ta i bruk prinsippene for karding, spinning og/eller toving
- beherske strikking, hekling, veving, fletting og enkel håndsøm

Vurdering

Elevene vil bli vurdert underveis når det jobbes med de ulike temaene. Anerkjennende kommunikasjon og tydelige forventninger er derfor viktig.

Bevegelseskunst

Faglærer

Trine P. Røstad og Vilde Walaker

Uketimer/periodeuker

2 timer i uka (Folke dans og bevegelseskunst)

Faglig innhold

Elevene skal inntre ulike aktiviteter som omhandler kroppen og dens muligheter. Elevene skal øve seg på å bevege seg i et pedagogisk ledet dansende fellesskap.

Få kjennskap til forskjellige bevegelsesformer gjennom yoga, bevegelsestrening, styrkeøvelser, turn, tai chi, hoppeøvelser, koordinasjonsøvelser, og dramalek.

Arbeidsmåter

- Elevene skal bevege seg sammen med pedagogen og herme etter bevegelsene.
- Utføre bevegelser til rytmer, motiv og enkle melodier både veiledet av pedagog og alene.
- Bevege seg til musikk.

Kompetansemål

Kompetansemålene for småtrinnet er i eurytmi gitt etter 4. klasse. Gjennom hele 2. klasse og 3. klasse har vi arbeidet mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 4. klasse. Målene for opplæringen etter 4. klasse er at eleven skal kunne:

- bevege seg i et pedagogisk ledet dansende fellesskap

- øvet trygghet i forhold til egen motorikk og i forhold til krysskoordinasjon
- utføre bevegelser til rytmer, motiv og enkle melodier
- gjenkjenne og utføre bevegelser til alfabetets lyder
- gjenkjenne og vise kontraster i bevegelse som fort – langsam og tung – lett
- uttrykke karakteristiske trekk hos ulike dyr og skikkelser og hos naturelementer som vind, snøfnugg, blomst, bølge, på enkle, lekende måter
- utføre former i fellesskap, som sirkel, linje, kurver, speilformer, trekkanter, firkanter og kroneform.

Vurdering

Sentrale arbeidsmåter viser hvordan underveisvurderingen er en integrert del av en læringsfremmende opplæring, der elevene skal gis anledning til å vise og utvikle kompetanse på flere og varierte måter, og der læreren og elevene er i dialog om elevenes utvikling i faget. Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget bevegelseskunst gjennom lek, utforsking og bevegelser med rom for spørsmål og undring.

Kroppsøving

Faglærer

Trine P. Røstad og Vilde Walaker

Uketimer/periodeuker

1 dag i uka

Faglig innhold

- Turdag
- Grunnleggende svømmeferdigheter

Arbeidsmåter

Elevene skal under lærerens ledelse arbeide sammen i lag, grupper, parvis og individuelt. Elevene har turdag en dag i uka og denne dagen får elevene bruke kroppen til lek alene og sammen med andre. Elevene går på skiturer vinterhalvåret.

Elevene har 12 timer svømming på Pirbadet i løpet av våren i regi av Trondheim Kommune.

Kompetansemål

Kompetansemålene for småtrinnet er i kroppsøving gitt etter 4. klasse. Gjennom hele 2. klasse og 3. klasse har vi arbeidet mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen i 4. klasse. Målene for opplæringen er at eleven skal kunne:

- bruke kroppen i lek og skapende virksomhet, alene og sammen med andre
- følge reglene for leker og andre bevegelsesaktiviteter etter instruksjon fra lærer eller medelever

- ta i bruk kroppens koordinasjonsevne og bevegelse gjennom basisferdigheter som å hoppe, hinke, løpe, krype, satse og lande
- øve og mestre grunnleggende svømmeferdigheter i henhold til nordiske krav
- bruke ball i leker og ballspill; kaste, sprette, ta imot ball
- delta i friluftaktiviteter året rundt, i henhold til lokale muligheter
- kle seg for å være ute i all slags vær og i ulike naturmiljøer
- forstå og respektere retningslinjer for å ferdes i nærmiljøet på forsvarlig vis under vekslende årstider
- øve på trygg ferdsel ved vann og å kunne tilkalle hjelp

Vurdering

Vurdering blir gjennomført som underveisvurdering i 4. klasse og er en integrert del av undervisningen. Gjennom muntlige tilbakemeldinger og dialoger med den enkelte eleven, men også med klassen som helhet, skal hver enkelt elev få støtte i og oppmuntring til å lære.

Vi har muntlige utviklingssamtaler med foreldre to ganger i året, samt individuelle elevsamtaler.